

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Hans Van Loo, dierenarts op de Buitenpraktijk van de Universiteit Gent in Merelbeke, en Jan Dijkhuizen van De Graafschap dierenartsen uit Vorden wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Aandoening aan oog kan erg besmettelijk zijn

De melkveehouder vroeg of ik nog eventjes tijd had om mee de wei op te gaan en naar zijn jonge drachtige vaarzen te kijken. Volgens de veehouder vertoonden sommige dieren sinds kort zwarte strepen onder de ogen. Voordat ik meeding, liep ik snel naar mijn wagen om een paar wegwerphandschoenen aan te doen. Bij het klinisch onderzoek bleken de dieren een verhoogde oogvloeit te hebben, wat in combinatie met vastklevend stof een zwarte lijn onder het oog veroorzaakt. Daarnaast waren de aangetaste vaarzen wat lichtschuw en hielden ze hun oogleden gedeeltelijk gesloten. Ze knipperden frequent met hun oogleden en bij twee dieren was een witte vlek centraal op het oog te zien. De slijmvliezen van de ogen waren ook wat roder van kleur dan normaal. De vastgestelde symptomen waren typisch voor besmettelijke keratoconjunctivitis. Daarom besloot ik om alle aangetaste dieren algemeen en subconjunctivaal (onder de slijmvliezen van het oog) te behandelen met een gepast antibioticum en een pijnstiller. Ik gaf de veehouder het advies om de vaarzen tijdelijk op te stallen, zodat ze minder blootgesteld werden aan zonlicht. Aangezien de infectie vaak via vliegen overgebracht wordt, bezorgde ik hem daarnaast nog een pour-on-oplossing om vliegen te bestrijden. Ik bestelde bovendien nog een aantal oorflappen met cypermethrine, zodat de dieren beschermd tegen vliegen terug de weide op konden. Doordat de veehouder de symptomen snel had vastgesteld, was genezing bij alle dieren mogelijk zonder verdere complicaties.

De medische term **besmettelijke keratoconjunctivitis**

Besmettelijke keratoconjunctivitis (BKC) wordt veroorzaakt door de bacterie *Moraxella bovis*. Deze kiem wordt ook bij gezonde dieren gevonden. Welke factoren bepalen of de bacterie nu wel of geen aantasting van het oog veroorzaakt, is niet helemaal duidelijk. Echter, om een uitbraak onder controle te krijgen, is het noodzakelijk te weten dat blootstelling aan uv-licht, vliegen, mycoplasma-infecties, ibr en mechanische oogirritatie door vreemde voorwerpen (stof, grasaren, distels of gebruik van stroblazers) de kans op het ontstaan van BKC-letsels doet toenemen.

In de beginfase is verhoogde tranenvloeit te zien en knijpen de dieren hun aangetaste oog gedeeltelijk dicht. Indien dieren niet tijdig behandeld worden, ontstaat centraal in het oog een witte vlek

die steeds groter wordt. Na verloop van tijd zinkt deze vlek dieper weg in het oog en ontstaat een zogenaamde ulcer. De kleur verandert dan van wit naar geel tot rood. Wanneer de ulcer nog dieper gaat, kan het oog zelfs openbreken waardoor het dier blijvend blind wordt. Genezing gaat gepaard met littekenvorming, maar in de meeste gevallen herstelt het zicht gedeeltelijk of volledig. Behandeling bestaat uit pijnbestrijding en antibiotica helpen voorkomen dat het oog te ernstig aangetast wordt. Handschoenen zijn aan te raden omdat de infectie via besmette handen naar andere runderen kan worden overgebracht. Direct contact maar ook vliegen verspreiden de bacterie. Daarom is zowel op stal als op de weide een goede vliegenbestrijding noodzakelijk.